

Χειρόγραφο του Θρυλικού Στρατηγού της Ελληνικής Επανάστασης Ιωάννη Μακρυγιάννη (1797-1864), περί πατριωτισμού, Ορθοδοξίας, Κληρικών και άλλων

Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός / Ιστορία, Αρχαιολογία, Παλαιογραφία, Στρατιωτικά & Εθνικά
θέματα

«Όταν μου πειράξουν την πατρίδα και τη θρησκεία μου, θα μιλήσω, θα' νεργήσω
κι' ό,τι θέλουν ας μου κάνουν»

Τότε, εκεί που καθόμουν εις το περιβόλι μου και έτρωγα ψωμί, πονώντας από τις πληγές, όπου έλαβα εις τον αγώνα και περισσότερο πονώντας δια τις μέσα πληγές όπου δέχομαι δια τα σημερινά δεινά της Πατρίδος, ήλθαν δύο επιτήδειοι, άνθρωποι των γραμμάτων, μισομαθείς και άθρησκοι, και μου ξηγώνται έτσι: «Πουλάς Ελλάδα, Μακρυγιάννη».

Εγώ, στην άθλιαν κατάστασίν μου, τους λέγω: «Αδελφοί, με αδικείτε. Ελλάδα δεν πουλάω, νοικοκυραίοι μου. Τέτοιον αγαθόν πολυτίμητον δεν έχω εις τηνπραμάτειαν μου. Μα και να τό' χα, δεν τό' δινα κανενός. Κι' αν πουλιέται Ελλάδα, δεν αγοράζεται σήμερα, διότι κάνατε τον κόσμο εσείς λογιώτατοι, να μην θέλει να αγοράσει κάτι τέτοιο».

Έφυγαν αυτοί. Κι' έκατσα σε μίαν πέτραν μόνος και έκλαιγα. Μισός άνθρωπος καταστάθηκα από το ντουφέκι του Τούρκου, τσακίστηκα εις τις περιστάσεις του αγώνα και κυνηγιέμαι και σήμερα. Κυνηγιώνται και άλλοι αγωνιστές πολύ καλύτεροί μου, διότι εγώ είμαι ο τελευταίος και ο χειρότερος. Και οι πιο καλύτεροι όλων αφανίστηκαν.

Αυτοί που θυσίασαν αρετή και πατριωτισμόν, για να ειπωθεί ελεύτερη η Ελλάδα κι' εχάθησαν φαμελιές ολωσδιόλου, είπαν να ζητήσουν ένα αποδειχτικόν που να λέγει

ότι έτρεξαν κι' αυτοί εις την υπηρεσίαν της Πατρίδος και Τούρκο δεν άφηκαν αντουφέκιγο.

Πήγε να' νεργήσει η Κυβέρνηση και βγήκαν κάτι τσασίτες και σπιγούνοι, που δουλεύουν μίσος και ιδιοτέλεια, και είπαν «όχι». Και είπαν και βρισιές παλιές δια τους αγωνιστές. Για να μην πάρουν το αποδειχτικόν, ένα χαρτί που δεν κάνει τίποτε γρόσια.

Πατρίδα να θυμάσαι εσύ αυτούς όπου, δια την τιμήν και την λευτερίαν σου, δεν λογάριασαν θάνατο και βάσανα. Κι' αν εσύ τους λησμονήσεις, θα τους θυμηθούν οι πέτρες και τα χώματα, όπου έχυσαν αίματα και δάκρυα.

Θεέ, συχώρεσε τους παντίδους, που θέλουν να μας πάρουν τον αγέρα που αναπνέομεν και την τιμήν που με ντουφέκι και γιαταγάνι πήραμε. Εμείς το χρέος, το κατά δύναμιν, επράξαμεν. Και αυτοί βγήκαν σήμερα να προκόψουν την Πατρίδα. Μας γέμισαν φατρία και διχόνοιαν. Και την Πατρίδα δεν την θέλουν Μητέρα κοινή. Αμορόζα εις τα κρεβάτια τους την θέλουν. Γι' αυτό περνούν και ρεθίζουν τον κόσμο με τέχνες και καμώματα.

Και καζαντίσαν αυτοί πουγγιά και αγαθά και αφήκαν τους αγωνιστές, τις χήρες και τα ορφανά εις την άκρην. Αυτοί είναι οι ανθρώπινοι λύκοι, που φέραν δυστυχήματα και κίντυνον εις τον τόπον. Ας όψονται.

Τότε που η Τουρκιά εκατέβαινε από τα ντερβένια και ολίγοι έτρεχαν με ολίγα ντουφέκια, με τριχιές δεμένα, να πολεμήσουν, θέλοντας λευτεριάν ή θάνατον, οι φρόνιμοι ασφάλιζαν τις φαμελιές τους εις τα νησιά κι' αυτοί τρέχαν εις ρεματιές και βουνά, μη βλέποντας ποτέ Τούρκου πρόσωπον. Κι' όταν ακούγαν τα ντισμπάρκα των Τούρκων, τρέχαν μακρύτερα. Τώρα θέλουν δικήν τους την Πατρίδα και κυνηγούν τους αγωνιστές.

Εγίναμε θηρία που θέλουν κριγιάτα (κρέατα) ανθρωπινά να χορτάσουν. Και χωρίζουν τον κόσμο σε πατριώτες και αντιπατριώτες. Αυτοί γίναν οι σημαντικοί της Πατρίδος και οι άλλοι να χαθούν. Δεν ξηγιώνται γλυκότερα να φυλάξωμεν Πατρίδα και να δούμεν λευτερίαν πραγματικήν. Ρωμαίγικον δεν φτιάχνεται χωρίς ούλλοι να θυσιάσουν αρετήν και πατριωτισμόν. Και χωρίς να πάψει η μέσα, η δική μας τυραγνία.

Και βγήκαν τώρα κάτι δικοί μας κυβερνήτες, Έλληνες, σπορά της εβραιουργιάς, που είπαν να μας σβήσουν την Αγία Πίστη, την Ορθοδοξία, διότι η Φραγκιά δεν μας θέλει με τέτοιο ντύμα Ορθόδοξον. Και εκάθησα και έκλαιγα δια τα νέα παθήματα. Και επήγα πάλιν εις τους φίλους μου τους Αγίους. Άναψα τα καντήλια και ελιβάνισα λιβάνιν καλόν αγιορείτικον.

Και σκουπίζοντας τα δάκρυστά μου τους είπα: «Δεν βλέπετε που θέλουν να κάμουν την Ελλάδα παλιόψαθα; Βοηθείστε, διότι μας παίρνουν, αυτοί οι μισοέλληνες και άθρησκοι, ό,τι πολυτίμητον τζιβαϊρικόν έχομεν. Φραγκεμένους μας θέλουν τα τσογλάνια του τρισκατάρατου του Πάπα. Μην αφήσετε, Άγιοί μου αυτά τα γκιντί πουλημένα κριγιάτα της τυραγνιάς να μασκαρέψουν και να αφανίσουν τους Έλληνες, κάνοντας περισσότερα κακά από αυτά που καταδέχθηκεν ο Τούρκος ως τίμιος εχθρός μας».

Ένας δικός μου αγωνιστής μου έφερε και μου διάβασεν ένα παλαιόν χαρτί, που έγραψεν ο κοντομερίτης μου Άγιος παπάς, ο Κοσμάς ο Αιτωλός. Τον εκρέμασαν εις ένα δέντρον Τούρκοι και Εβραίοι, διότι έτρεχεν ο ευλογημένος παντού και εδίδασκεν Ελλάδα, Ορθοδοξία και Γράμματα.

Έγραψεν ο μακάριος εκείνος ότι: «Ένας άνθρωπος να με υβρίσει, να φονεύσει τον πατέρα μου, την μητέρα μου, τον αδελφόν μου και ύστερα το μάτι να μου βγάλει, έχω χρέος σαν χριστιανός να τον συγχωρήσω. Το να υβρίσει τον Χριστόν μου και την Παναγία μου, δεν θέλω να τον βλέπω».

Το χαρτί του πατέρα Κοσμά έβαλα και μου το εκαθαρόγραψαν. Και το εκράτησα ως Άγιον Φυλαχτόν, που λέγει μεγάλην αλήθειαν. Θα πω να μου γράψουν καλλιγραφικά και τον άλλον αθάνατον λόγον του, «τον Πάπαν να καταράσθε ως αίτιον». Θέλω να το βλέπω κοντά στα΄ κονίσματά μου, διότι τελευταίως κάποιοι δικοί μας ανάξιοι λέγουν ότι αν τα φτιάξουμε με τον δικέρατον Πάπαν, θα ολιγοστέψουν οι κίντυνοι, τα βάσανα και η φτώχεια μας, τρομάρα τους.

Και είπαν οι άθρησκοι που εβάλαμεν εις τον σβέρκο μας να μη μανθάνουν τα παιδιά μας Χριστόν και Παναγίαν, διότι θα μας παρεξηγήσουν οι ισχυροί. Και βγήκαν ακόμη να΄ ποτάξουν την Εκκλησίαν, διότι έχει πολλήν δύναμη και την φοβούνται. Και είπαν λόγια άπρεπα δια τους παπάδες.

Εμείς, με σκιάν μας τον Τίμιον Σταυρόν, επολεμήσαμεν ολούθε, σε κάστρα, σε ντερβένια, σε μπογάζια και σε ταμπούργια. Και αυτός ο Σταυρός μας έσωσε. Μας έδωσε την νίκη και έχασε (οδήγησε σε ήττα) τον άπιστον Τούρκον. Τόση μικρότητα στον Σταυρό, τον σωτήρα μας!

Και βρίζουν οι πουλημένοι εις τους ξένους και τους παπάδες μας, τους ζυγίζουν άναντρους και απόλεμους. Εμείς τους παπάδες τους είχαμε μαζί εις κάθε μετερίζι, εις κάθε πόνον και δυστυχίαν. Όχι μόνον δια να βλογάνε τα όπλα τα ιερά, αλλά και αυτοί με ντουφέκι και γιαταγάνι, πολεμώντας σαν λεοντάρια. Ντροπή Έλληνες!

Πηγή: sites.google.com